

การใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

Application of Prejudice of People in Decision Making of Election to the Chief
Executive of Na Mo Bun Subdistrict Administrative Organization, Chulabhorn District,
Nakhon Si Thammarat Province

วาสนา เนาว์สุวรรณ¹, พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร² และ สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร³
Wassana Noasuvan¹, Phramaha Ekkawin Piyaweero² and Supreecha Chamnanputthiphon³

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย^{1,2,3}
Government Program Master of Political Science, Mahamakut Buddhist University, Thailand^{1,2,3}

E-mail: ¹wn718718@gmail.com

Retrieved March 23, 2023; Revised May 7, 2023; Accepted May 11, 2023

บทคัดย่อ

การเลือกตั้งตัวแทนของประชาชนเพื่อเป็นตัวแทนในการบริหารท้องถิ่นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อหากตัดสินใจเลือกตั้งได้ถูกต้องย่อมนำมาซึ่งการพัฒนาท้องถิ่น แต่หากตัดสินใจเลือกตั้งผิดพลาด ย่อมนำมาความเสียหายต่อท้องถิ่นได้เช่นกัน ดังนั้นบทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ และ 2) แนวทางการพัฒนาการใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราชกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ จำนวน 374 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์โยมาเน่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชน รวม 10 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหลักโมหาคติ (ความลำเอียงเพราะความหลง) อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักโทสาคติ (ความลำเอียงเพราะความโกรธหรือความขัดเคืองกัน) อยู่ในระดับน้อย และ 2) แนวทาง การพัฒนาการใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหาร

ส่วนตำบลนาหมอนบุญ พบว่า ประชาชนควร (1) ยึดความถูกต้องปราศจากอคติ (2) ถือตนเป็นกลางและ
ซื่อสัตย์ (3) พิจารณานโยบายและผลงาน และ (4) ใช้หลักการเหตุและผล

คำสำคัญ: การใช้; หลักอคติธรรม; การตัดสินใจเลือกตั้ง

Abstract

Election of people's representatives as representatives in local administration is very important for democratic governance. A right decision will lead to local development, but a wrong decision will lead to damage to the local area as well. The objectives of this research article were: 1) to study an application of prejudice of people in decision making of election to the chief executive of Na Mo Bun subdistrict administrative organization, Chulaphorn district, Nakhon Si Thammarat province; and 2) to study guidelines for applying of prejudice of people in decision making of election to the chief executive of Na Mo Bun subdistrict administrative organization. The sample group consisted of 374 people aged 18 years and over. The sample size was determined using the Taro Yamane formula. Key informants included 10 local leaders, community leaders, and people. The research tools were questionnaires and interviews. Statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis

The findings were as follows; 1) The overall of an application of prejudice of people in decision making for the election of the chief executive of Na Mo Bun subdistrict administrative organization was at a moderate level. When considering each aspect, the principle of delusion (prejudice caused by delusion or stupidity) was a high level and the principle of hate (prejudice caused by hatred or enmity) was at a low level. 2) guidelines for applying of prejudice of people in decision making of election to the chief executive of Na Mo Bun subdistrict administrative organization, it was found that the people should (1) adhere to fairness without prejudice; (2) be neutral and honest; (3) consider policies and performance; and (4) use the principle of cause and effect.

Keywords: Application; Prejudice; Decision Making Of Election

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 252 ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เนื่องจากการปกครองหรือการบริหารประเทศนั้น รัฐบาลย่อมเป็นศูนย์กลางของอำนาจการปกครองซึ่งการที่รัฐบาลลดภาระของตนเอง และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองนั้น รัฐบาลมีความจำเป็นต้องใช้หลักการและแนวคิดกระจายอำนาจในการปกครองและการบริหาร โดยประชาชนมีโอกาสเข้ามามีสิทธิในการปกครองอย่างทั่วถึง และเป็นสิ่งจำเป็นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย หนึ่ง การปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นวิธีการกระจายอำนาจการปกครอง หรือเป็นวิธีการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลจากส่วนกลางไปยังหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นหรือประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้การปกครองด้วยตนเอง โดยมีการจัดตั้งองค์กรที่เป็นตัวกลางในการให้บริการสาธารณะในการบริหารงาน โดยบุคคลในท้องถิ่นเลือกตัวแทนในท้องถิ่นของตนเข้ามาทำงานตามระบบประชาธิปไตย และยังคงเป็นการปกครองโดยวิธีการปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้ง ผู้ทำหน้าที่ปกครองโดยอิสระ และได้รับอำนาจอิสระความรับผิดชอบ ซึ่งตนเองสามารถที่จะใช้ได้ปราศจากการควบคุมของหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง แต่การปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแล เพื่อให้ความเป็นอิสระของท้องถิ่นนั้นจะไม่ดำเนินงานที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ (เศรษฐพร หนูนชู, กิตติคุณ ด้วงสงค์ และพระมหาโชตินิพิรุणณ์ สหุจิโต, 2560) ซึ่งรูปแบบการปกครองท้องถิ่นไทย ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

การเลือกตั้งท้องถิ่น (Local Elections) นับว่าเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของกระบวนการปกครองตามหลักประชาธิปไตย (Democracy) (ธนวัฒน์ รัศมี และวิไลลักษณ์ เรืองสม, 2565 หน้า 973) และสุพัฒน์จิตรลาดบัวขาว, 2561) พอสรุปได้ว่า เป็นการสร้างและเคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชนภายใต้การยอมรับของสังคมทั่วไป เป็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการส่งเสริมประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการพัฒนาประชาธิปไตยเบื้องต้นอย่างหนึ่ง ดังนั้นการที่จะทำให้ประชาธิปไตยประสบความสำเร็จในระดับประเทศได้ควรส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ในการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ว่าประชาธิปไตยเป็นหน้าที่ที่ประชาชนต้องให้ความสำคัญ และแสดงถึงพลังจากสิทธิของตนเองว่ามีคุณค่าที่จะส่งผลในการเลือกผู้นำท้องถิ่น เพื่อเข้ามาบริหารพัฒนาท้องถิ่น และพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต ไม่ใช่เพียงแค่การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ที่ออกไปลงคะแนนเสียงและเลือกคนที่ให้ผลประโยชน์เท่านั้น ดังนั้นประชาชนกับการเลือกผู้นำท้องถิ่น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาการเมืองของประเทศไทยให้สามารถพัฒนาภายใต้พลังของประชาชน การเลือกตั้งท้องถิ่นจึงเป็นช่องทางหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่น โดยการเลือกตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจตัดสินใจทางการเมือง

อาจกล่าวได้ว่าการตัดสินใจเลือกตั้งมีความสำคัญต่อระบอบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งหากประชาชนไม่มีการตัดสินใจเลือกตั้งและไม่สนใจศึกษาหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

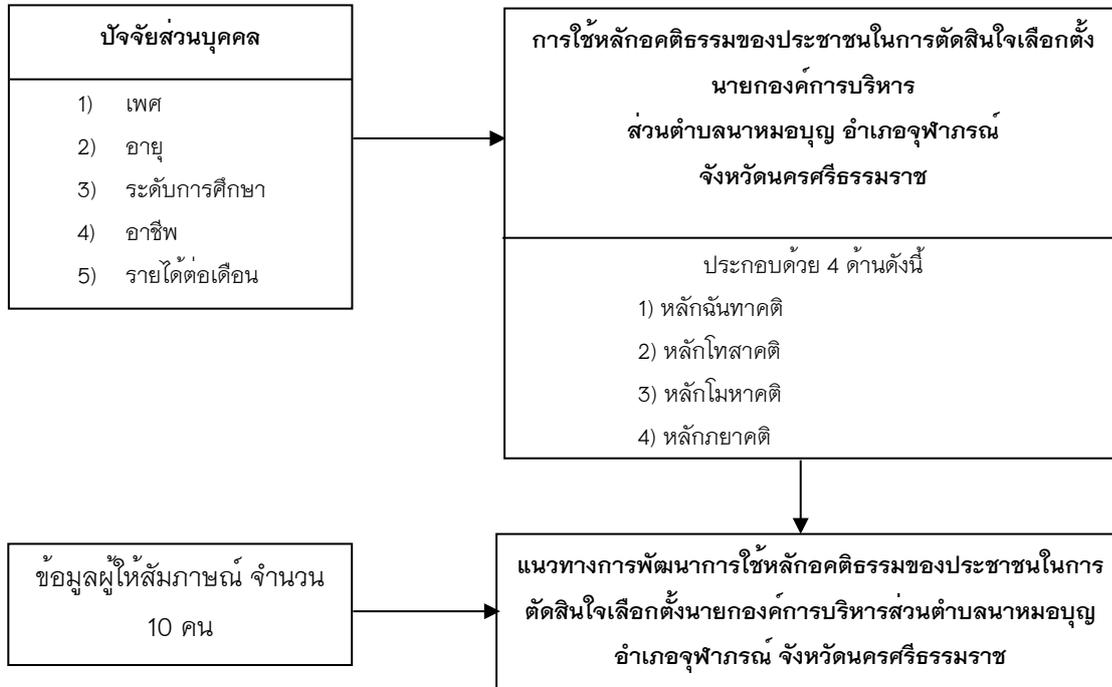
การตัดสินใจเลือกตั้งหรือลงคะแนนให้บุคคลนั้น อาจจะมาจากรักความชอบในตัวบุคคลหรือนโยบายหาเสียง ความหลงใหลประโยชน์ต่างตอบแทน ความเกลียดชังในตัวบุคคลหรือคนรอบข้างของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และความกลัวจากอิทธิพลของหัวหน้าคะแนนเสียง ซึ่งสอดคล้องกับหลักพุทธศาสนา คือ หลักอคติธรรม เป็นหลักคำสอนสามารถนำมาประพุดิปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสงบสุขและร่มเย็นแก่สังคมได้ตลอดกาล ซึ่งประกอบด้วย ฉันทาคติ โทสาคติ โมหาคติ และภยาคติ (พระมหาวิเชียร ไกรฤกษ์ศิลป์, 2564) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงการใช้อคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแนวความคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจในการเลือกตั้ง โดยให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการตัดสินใจในการเลือกตั้งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้อคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้อคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mix Methodology Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรม

1. หลักคตินิยม

คำว่า "อคติ" แปลว่า ทางที่ไม่ควรดำเนินไป, ไม่ใช่ทางที่จะเดินต่อไป หรือไม่ควรประพฤติ ปฏิบัติ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2554) คำว่า อคติในภาษาไทยหมายถึง ความลำเอียง, ความไม่เที่ยงธรรม, ความไม่ยุติธรรม ฯลฯ "อคติ" เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่ยังมีกิเลส ซึ่งจะต้องมีอยู่ด้วยกันทุกคน เพราะปกติคนเราจะทำอะไรก็ตาม มักจะคิดถึงประโยชน์ของตนเอง ญาติพี่น้อง หรือพวกพ้องก่อนเสมอ ซึ่งการกระทำในลักษณะเช่นนี้เป็นสาเหตุให้ความถูกต้อง ความผิดอยู่เหนือความถูกต้อง หรือเห็นผิดเป็นชอบ "อคติ 4 (พระไตรปิฎกภาษาไทย 21/17/29) ได้แก่ 1) ฉันทาคติ ความลำเอียงเพราะความรักใคร่กัน คือ เป็นความลำเอียงที่ไม่ตรงทาง เช่น ครูลงโทษศิษย์ที่ทะเลาะวิวาทกัน ลงโทษศิษย์ที่รักน้อย แต่ศิษย์ที่รักมากไม่ลงโทษ ทั้งที่ศิษย์คนที่รักมากนั้นมีความผิด ฉันทาคตินี้เป็นภัยร้ายแรงสำหรับผู้บริหาร ผู้เป็นใหญ่ เพราะไปเข้าข้างผู้ที่ตนรัก จนลืมนึกถึงเหตุผลและความยุติธรรมทำให้เสียการปกครอง

ฉะนั้นผู้บริหารหรือผู้ใหญ่จะต้องทำลายฉันทาคติให้หมดไป 2) โทสาคติ ความลำเอียงเพราะความโกรธ หรือความขัดเคืองกัน คือ เป็นความลำเอียงที่ผิดธรรมดา ปราศจากเหตุผล ผิดทำนองคลองธรรม อันมีความโกรธมาเป็นเหตุให้เสียความยุติธรรม เช่น ครูลงโทษนักเรียนเพราะความโกรธ หรือเกลียดชังด้วยเหตุใดก็ตาม ครูลงโทษนักเรียนคนนั้น ส่วนนักเรียนคนอื่น ๆ ที่ครูไม่เกลียด ไม่ถูกลงโทษทั้ง ๆ ที่มีความผิดเช่นเดียวกัน ฉะนั้นผู้เป็นผู้บริหารหรือผู้ใหญ่ อย่าตกอยู่ในอำนาจของความโกรธ เพราะความโกรธคอยเผาจิตใจให้ เราร้อน การแก้โทษ คือ ทำบุญด้วยการรักษาศีล ประพฤติดีปฏิบัติชอบ ผู้เป็นใหญ่ ควรหาทางกำจัดโทสาคติให้หมดไปด้วยการแผ่เมตตา 3) โมหาคติ ความลำเอียงเพราะความหลง คือ ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์เพราะความโง่เขลา เป็นเหตุไม่รู้เท่าตามความเป็นจริง อันเป็นเหตุให้ความยุติธรรมเสียไป ไม่ไตร่ตรองให้ถ่องแท้ด้วยเหตุผล เรียกว่าทำอย่างโง่เขลาเบาปัญญา เช่น ครูลงโทษเด็กโดยมิได้สอบสวนเพื่อหาเหตุผลหรือความผิดเสียก่อน เชื่อตามที่คนบอกเล่าให้ฟัง ฉะนั้นผู้เป็นครูเป็นใหญ่ เป็นผู้บริหารต้องใช้สติปัญญาพิจารณาเหตุผลนั้น ๆ จึงจะสามารถกำจัดโมหาคติให้หมดไปได้ การแก้โมหาคติ คือ การทำบุญด้วยการเจริญภาวนา ผูกอบรมจิตให้เจริญด้วยสมาธิและปัญญา 4) ภัยาคติความลำเอียงเพราะความกลัว คือ มีความขลาดกลัว อันมีความหวาดหวั่นเป็นมูลเหตุ หมายถึง เพราะมีความขลาดกลัวจึงยินยอมเข้าข้างฝ่ายที่ตนกลัว โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลและความยุติธรรม เช่น ตุลาการพิจารณาตัดสินคดีให้คู่ความที่มีอำนาจวาสนา เป็นผู้หลักผู้ใหญ่ที่ตนหวาดกลัวว่าถ้าตัดสินให้แพ้แล้ว เขาจะทำอันตรายตนหรือกลั่นแกล้งตนได้จึงตัดสินให้ชนะคดี อย่างนี้เรียกว่า มีภัยาคติ (กนก จันทร์ขจร, 2549)

2. การเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญอย่างหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่กระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งตัวแทนของประชาชนอย่างเป็นทางการ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเลือกตั้งผู้แทนของตนเองเข้ามาบริหารท้องถิ่น โดยการยอมรับในเสียงส่วนใหญ่ที่ประชาชนผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งมาใช้สิทธิอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (โกวิท พวงงาม, 2546, หน้า 1) ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (ฉบับปัจจุบัน) ในหมวด 4 ได้กล่าวถึงหน้าที่ของปวงชนชาวไทยในมาตรา 50 บุคคลมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (6) เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม (7) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกตั้ง พบว่า มีการวิจัยไว้หลายประเด็น เช่น การศึกษาของพระครูศรีธรรมวิเทศ และคณะ (2564) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพรโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงรายด้านดังนี้ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม/สมาคมองค์กรทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการ

วิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการสนับสนุนพรรคการเมืองอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ ในขณะที่สุภี หนี และสุริยะ ประภายสาธก (2564) ได้มีการศึกษาการตัดสินใจในการเลือกตั้งของประชาชนแขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่าประชาชนแขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการตัดสินใจในการเลือกตั้งแตกต่างกัน ส่วนประชาชนแขวงบ้านพานถมเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับการตัดสินใจในการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน ส่วนข้อเสนอแนวทางแก้ไขการตัดสินใจในการเลือกตั้งของประชาชนแขวงบ้านพานถมเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ด้านการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งผ่านสื่อต่าง ๆ และมีการจัดทำโพล์ไลน์กำหนดขั้นตอนการเลือกตั้งตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ ด้านการสร้างหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้ง คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการรวบรวมข้อมูลด้านนโยบายพรรคและประวัติของผู้ลงสมัครเลือกตั้ง และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ ด้านการประเมินและการจัดลำดับผู้รับเลือกตั้ง คือ ประชาชนควรมีการประเมินและจัดลำดับผู้รับเลือกตั้งโดยพิจารณาจากนโยบายของพรรคการเมือง คุณสมบัติส่วนตัวของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งและผลงานที่ผ่านมา ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คือ ประชาชนควรตัดสินใจเลือกจากคุณสมบัติของผู้สมัครประกอบกับนโยบายของพรรค นอกจากนี้ยังมีการศึกษาของกิตติพัฒน์ ดงมะกล้า (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการตัดสินใจในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการตัดสินใจในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .053 แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้กับผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดนครสวรรค์ได้แก่ สำหรับประชาชนและหน่วยงานภาครัฐโดยรูปแบบที่เหมาะสมได้แก่ 1) การอบรมให้ความรู้กับผู้นำชุมชนกำนันผู้ใหญ่บ้านแล้วนำไปถ่ายทอดต่อ 2) ใช้วัดเป็นศูนย์กลางการให้ความรู้และขั้นตอนหรือวิธีการได้แก่ (1) จัดกิจกรรมรณรงค์ (2) จัดทำสื่อสังคมออนไลน์ และเผยแพร่เป็นคลิปวิดีโอ (3) การจัดทำแผ่นพับหรือป้ายประกาศ

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methodology Research) พื้นที่วิจัย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี บริบูรณ์และมีภูมิลำเนาในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 5,714 คน และได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 374 คน โดยใช้สูตรของทาโรยามาเน (Taro Yamane) (ธานีินทร์ ศิลป์จารุ, 2550) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน ได้แก่ ประธาน

กลุ่มสตรี ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ประธานชมรมผู้สูงอายุ แกนนำเยาวชน แกนนำภาคประชาชน แกนนำพ่อค้า แกนนำเกษตรกร ตัวแทนข้าราชการ และตัวแทนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด คือ 1) แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ตอนที่ 2 ระดับการใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัด และ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นแนวทาง การใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัด และ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นแนวทาง การใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มากกว่า 0.5 และมีค่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยวิธีการ ของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) (1984) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .878 และ 2) แบบสัมภาษณ์ ออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ตอนที่ 2 การใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช และ ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช รวบรวมข้อมูลโดยตนเอง ระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม พ.ศ.2566 นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิจัยเอกสารวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

การรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ งานวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ จว.250/2566

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชาชนที่มีการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ 374 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 188 คน ร้อยละ 50.30 อายุ 31–40 ปี จำนวน 138 คน ร้อยละ 36.90 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. จำนวน 109 คน ร้อยละ 29.20 ประกอบอาชีพเกษตรกร /รับจ้าง จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 52.70 และมีรายได้ต่อเดือน 10,001–15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.60

2. ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยรวมทุกด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 2.77, S.D = 1.04) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหลักโมหาคติ (ความลำเอียงเพราะความหลง) ค่าเฉลี่ย

($\bar{X} = 3.56$, S.D = 0.97) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านหลักฉันทาคติ (ความลำเอียงเพราะความรักใคร่กัน) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.46$, S.D = 1.10) อยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักโทสาคติ (ความลำเอียงเพราะความโกรธหรือความขัดเคืองกัน) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.91$, S.D = 0.98) อยู่ในระดับน้อยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

(n = 374)

ข้อ	การใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	ระดับความ		แปลผล
		คิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	
1.	ด้านหลักฉันทาคติ (ความลำเอียงเพราะความรักใคร่กัน)	3.46	1.10	ปานกลาง
2.	ด้านหลักโทสาคติ (ความลำเอียงเพราะความโกรธหรือความขัดเคืองกัน)	1.91	0.98	น้อย
3.	ด้านหลักโมหาคติ (ความลำเอียงเพราะความหลง)	3.56	0.97	มาก
4.	ด้านหลักภยาคติ (ความลำเอียงเพราะความกลัว)	2.15	1.10	น้อย
โดยรวม		2.77	1.04	ปานกลาง

และผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า

1) ประชาชนในตำบลนาหมอบุญยังมีการใช้ความลำเอียงเพราะความรักใคร่กันอยู่บ้าง มีการเลือกพรรคพวก พี่น้อง คนที่มีความสนิทสนมกันก่อนเหตุผลอื่น แต่ก็ยังมีบางส่วนที่เลือกตั้งด้วยความเป็นธรรม ดูความประพฤติการปฏิบัติตน และเลือกคนที่มีความซื่อสัตย์เข้ามาเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

2) ประชาชนในตำบลนาหมอบุญได้ใช้หลักโทสาคติ (ความลำเอียงเพราะความโกรธ หรือความขัดเคืองกัน) มาใช้ตัดสินใจในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ค่อนข้างน้อย เพราะยึดถือหลักความถูกต้อง และดูจากผลงานที่จะตามมาในภายภาคหน้ามากกว่า

3) ประชาชนในตำบลนาหมอบุญได้ใช้หลักโมหาคติ (ความลำเอียงเพราะความหลง) มาใช้ตัดสินใจในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ค่อนข้างน้อย เลือกเพราะผลงานเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต เป็นคนดี มีศีลธรรม สามารถพัฒนาตำบลได้มากกว่า แต่หากจะมีความหลง ก็อาจจะเกิดจากความชอบที่การเป็นคนดี มีศีลธรรม หรือผลงานที่ผ่านมา และการช่วยเหลือสังคมในด้านต่าง ๆ

4) ประชาชนในตำบลนาหมอบุญได้ใช้หลักเกณฑ์ (ความลำเอียงเพราะความกลัว) มาใช้ตัดสินใจในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลน้อยมาก เพราะในปัจจุบันประชาชนมีการตัดสินใจที่จะเลือกคนดีเข้ามาเป็นผู้นำ และยึดหลักประชาธิปไตยมากขึ้น

3. ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาการใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย

1) ประชาชนส่วนใหญ่ มีแนวคิดในการเลือกคนที่ซื่อสัตย์ เป็นคนดี มีคุณธรรม ช่วยเหลือประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่แบ่งแยกพวกพ้อง และเป็นที่พึ่งของชาวบ้านได้ในยามเดือดร้อน

2) เลือกคนที่ตั้งใจทำงาน และมีประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อที่จะรู้สึกถึงปัญหาในพื้นที่ และสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด

3) เลือกคนที่โปร่งใส ไม่ทุจริตในการเลือกตั้ง ยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และมีนโยบายในการหาเสียงที่ตรงกับความต้องการ ที่สามารถเป็นจริงได้

4) เลือกคนที่อยู่ในพื้นที่ ที่มีเป้าหมายในการพัฒนาชุมชนให้เจริญ ชาวบ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

5) เลือกคนที่มีความรู้ความสามารถ มีทีมบริหารที่ดี สามารถที่จะพัฒนาตำบลได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพอย่างเห็นได้ชัด

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ประชาชนใช้หลักอคติธรรมในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านหลักโมหาคติ พบว่า ประชาชนใช้หลักโมหาคติในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีการใช้หลักโมหาคติ น้อยที่สุด คือ การตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ เพราะบุคลิกลักษณะ หน้าตาดี การแต่งกายดี เกิดการตัดสินใจของประชาชนและคนในครอบครัว ซึ่งการตัดสินใจเลือกตั้งหรือลงคะแนนให้บุคคลนั้น อาจจะมาจากรักความชอบในตัวบุคคลหรือนโยบายหาเสียง ความหลงใหลประโยชน์ต่างตอบแทน ความเกลียดชังในตัวบุคคลหรือคนรอบข้างของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และความกลัวจากอิทธิพลของหัวหน้าคะแนนเสียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาวิเชียร ไกรฤกษ์ศิลป์ (2564, หน้า 25–26) 2) ด้านหลักฉันทาคติ พบว่า ประชาชนใช้หลักฉันทาคติในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีการใช้หลักฉันทาคติ น้อยที่สุด คือ การตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหาร

ส่วนตำบลนาหมอบุญ เพราะเป็นญาติพี่น้อง ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของขวัญหทัย แจ่มแจ่ม (2562) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี คือ ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นผู้ที่เข้ากับคนอื่นได้ดี อายุของผู้สมัคร นโยบายที่แปลกใหม่ สำหรับความเป็นญาติพี่น้องไม่ได้เป็นปัจจัยในการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

3) ด้านหลักภยาคติ พบว่า ประชาชนใช้หลักภยาคติในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภोजุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับน้อย และข้อที่มีการใช้หลักภยาคติ น้อยที่สุด คือ การตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ เพราะกลัวจะให้ญาติพี่น้องหรือหัวคะแนนเสี่ยงเสียใจ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของขวัญหทัย แจ่มแจ่ม (2562) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี คือ ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นผู้ที่เข้ากับคนอื่นได้ดี อายุของผู้สมัคร นโยบายที่แปลกใหม่ สำหรับความเป็นญาติพี่น้องไม่ได้เป็นปัจจัยในการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และ 4) ด้านหลักโทสาคติ พบว่า ประชาชนใช้หลักโทสาคติในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภोजุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับน้อย และข้อที่มีการใช้หลักโทสาคติ น้อยที่สุด คือ การตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ เพราะโกรธและขัดแย้งกับฝ่ายตรงกันข้าม ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของขวัญหทัย แจ่มแจ่ม (2562) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี คือ ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นผู้ที่เข้ากับคนอื่นได้ดี อายุของผู้สมัคร นโยบายที่แปลกใหม่ สำหรับความเป็นญาติพี่น้องไม่ได้เป็นปัจจัยในการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาการใช้หลักกคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภोजุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย (1) ควรพิจารณาเลือกตั้งโดยยึดความถูกต้องปราศจากอคติ (2) ควรถือตนเป็นกลางและเลือกตั้งด้วยความซื่อสัตย์ (3) ควรพิจารณาเลือกตั้งจากนโยบายและผลงานเป็นตั้ง (4) ควรใช้หลักเหตุและผลในการพิจารณาเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพัฒน์ คงมะกล้า (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานภาครัฐควร 1) จัดการอบรมให้ความรู้กับผู้นำชุมชน กำนันผู้ใหญ่บ้านแล้วนำไปถ่ายทอดต่อ 2) ใช้วัดเป็นศูนย์กลางการให้ความรู้ และขั้นตอนหรือวิธีการได้แก่ (1) จัดกิจกรรมรณรงค์ (2) จัดทำสื่อสังคมออนไลน์ และเผยแพร่เป็นคลิปวิดีโอ และ (3) จัดทำแผ่นพับหรือป้ายประกาศ รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสังคม ชยานนุโท (ช่างเหล็ก), ชาญชัย สวดศรีและสุรพล พรหมกุล (2564) ที่พบว่า ประชาชนควรติดตามข่าวสารทางการเมืองในด้านต่าง ๆ ทางสื่อออนไลน์และสื่อต่าง ๆ ทุกช่องทาง และให้ความสำคัญต่อการใช้สิทธิเสรีภาพของตนที่มีทางการเมืองการปกครองในด้านการเลือกตั้งและด้านต่าง ๆ ตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีพฤติกรรมการแสดงออกให้ความร่วมมือกับคนในชุมชนในการทำงานเพื่อส่วนรวม

องค์ความรู้ใหม่ และการนำไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษา “การใช้หลักอคติธรรมของประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช” จะเห็นว่า ประชาชนใช้หลักโมหาคติ มากที่สุดในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหมอบุญ และใช้หลักโทสาคติอยู่ในระดับน้อย ซึ่งหลักโมหาคติ หมายถึง ความลำเอียงเพราะความหลง หลงว่าเป็นคนดี มีคุณธรรม ช่วยเหลือสังคม ซึ่งผลมาจากภาพลักษณ์และนโยบายหาเสียงที่ส่งถึงประชาชน ทำให้ประชาชนหลงเชื่อจนนำไปสู่การตัดสินใจเลือกตั้ง ซึ่งการตัดสินใจเลือกตั้งเพราะความหลงเชื่อ อาจจะยอมนำมาซึ่งความผิดหวัง ดังนั้น ประชาชนควรมีพิจารณาในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งอาจจะใช้ทั้งความรู้ความเข้าใจทางโลก และนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้ได้ตัวแทนของตนเองที่พร้อมจะพัฒนาท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

- 1) ประชาชนควรติดตามข่าวสารทางการเมืองในด้านต่าง ๆ ทางสื่อออนไลน์และสื่อต่าง ๆ ทุกช่องทางเพื่อรู้และเข้าใจถึงสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง
- 2) หน่วยงานภาครัฐควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรักสามัคคีของประชาชนเพื่อลดความขัดแย้งภายในกลุ่มมีสิทธิเลือกตั้งก่อนการเลือกตั้ง
- 3) เจ้าหน้าที่ควรจัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นให้กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

- 1) ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นให้กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
- 2) ควรศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของรับสมัครเลือกตั้งท้องถิ่นกับการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 3) ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

- กนก จันทร์ขจร. (2549). *คู่มือธรรมเพื่อชีวิต*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: หจก.จิรัรัช.
- กิตติพัฒน์ คงมะเกล้า. (2564). การตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดนครสวรรค์. *วารสารมนุษยสังคมสาร (มสส.)*, 19(3), 57-79.
- โกวิท พวงงาม. (2546). *การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ขวัญหทัย แจ่มแจ่ม. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. กรุงเทพฯ: วี. อินเตอร์พรีนซ์.
- พระครูศรีธรรมวิเทศ และคณะ. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร. *วารสาร มจร การพัฒนาสังคม*, 6(2), 23-32.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2554). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์*. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: พระพุทธศาสนาของธรรมสภา.
- พระมหาสังคม ชยานนุโท (ช่างเหล็ก), ชาญชัย ฮวดศรีและ สุรพล พรหมกุล. (2564). พฤติกรรมการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. *Journal of Modern Learning Development*, 6(5), 136-180.
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2563). *ประวัติปฏิภนฉบับภาษาไทย มหามกุฏราชวิทยาลัย*. นครปฐม: มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- เศรษฐพร หนูนชู, กิตติคุณ ดั่งรงค์ แลพระมหาโชตินิสิฐพันธ์ สหุจิโต. (2560). การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย. *วารสาร มจร.อุบลปริทรรศน์*, 2(2), 109-122.
- สุพัฒน์จิตร ลาตบัวขาว. (2561). การเลือกตั้งท้องถิ่น: ข้อจำกัดของกระบวนการประชาธิปไตย Local Elections: Limitation of Processes Democracy. *วารสารร่วมพฤษ มหาวิทยาลัยเกริก*, 36(2), 169-197.
- สุภี นะที และสุริยะ ปรภายสาธก. (2564). การตัดสินใจในการเลือกตั้งของประชาชนแขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 7(10), 171-182.
- Conbach, L. J. (1984). *Essential of Psychology and Education*. New York: Mc-Graw Hill.
- Likert, R.A. (1932). Technique for the Measurement of Attitudes. *Arch Psychological*, 25(140), 1-55.